

Det Norske Nobelinstituttet
Henrik Ibsensgt. 51
0255 Oslo

Vår dato: 30. januar 2009
Vår ref.: TR

Deres dato:
Deres ref.:

Nobels fredspris 2009 - Steinar Bryn og Nansenskolens dialogprosjekt

Hermed vil jeg nominere Steinar Bryn og Nansen Dialog Nettverket til Nobels fredspris for 2009. En slik pris vil være klart i tråd med Nobels intensjon med fredsprisen, jfr. den klargjøring av Nobelprisens ide som er skjedd i det siste året om at prisen skal gå til de som arbeider for et nytt system, en fredelig, nedrustet verdensorden.

Bryn og Nansen-dialogen har i kjølvannet av konflikten på Balkan utviklet innovative metoder og erfaringer for å lege sår og overvinne konflikter. Nansen Dialog har valgt å arbeide i de absolutt mest vanskelige og traumatiserte samfunnene med størst tapstall under krigene på Balkan; Vukovar, Prijedor, Srebrenica, Bratunac, Stolac, Mostar, Mitrovica, Kosovo Polje, Obilic, Presevo-dalen, Jegunovce. I disse lokalsamfunnene er det i dag sterke Nansengrupper, bestående av ledende lokalpolitikere, lærere, advokater, leger, journalister og andre som bærer forsoningsarbeidet framover.

Gjennom 14 år med dialogarbeid har de funnet frem til en metode som viser at de mest hatefulle fiender kan nå hverandre og forlikes. Av resultater kan nevnes skoleintegrering (bl.a. opprettelse av den første tospråklige skole i Makedonia, et samarbeid mellom fire landsbyer som lå i krig i 2001) tilbakevending til blandede landsbyer i Kosovo, arbeid for å skape multietniske politisk samarbeid på kommunalt nivå.

Det er redegjort for prosjektets historie i boken "Dialog - mer enn ord", utgitt ved prosjektets 10-årsjubileum. I dag finnes 10 Nansen Dialog kontorer spredd over hele Balkan. Arbeidet har skjedd i samarbeid og med støtte fra Utenriksdepartementet. Det startet ut i 1995 med målsettinger om 1) "å bruke dialog som ide og metode, styrke mennesker som lever i konfliktsituasjoner til å bidra til fredelig konflikthåndtering og demokratisk utvikling" og 2) "å skape et nøytralt og åpent rom der aktører i alvorlige konflikter kan møtes ansikt til ansikt ... bryte ned fiendebilder og øke forståelsen for hverandres synspunkter, interesser

og behov." Målet var ikke å avgjøre skyld, men "på hvordan vi bygger respekt for demokratiske prinsipper, menneskerettigheter og fredelig konfliktløsning. Disse prinsippene er et alternativ til nasjonal sjåvinisme og etnisk lojalitet".

En enkel fremstilling av begrepspar, som finnes på side 27, i "Dialog – mer enn ord" kan gi noen forklarende stikkord for hva dialog er. I debatt og forhandling gjelder det å vinne, i dialog å forstå, i debatt å overbevise og argumentere, i dialog å fortelle sine historier, i debatt gjelder det å snakke, i dialog å lytte, i debatt å jakte på svake argumenter, i dialog å se etter styrken hos motparten, i debatt gjøre motparten usikker, i dialog gjøre motparten trygg, i debatt moralske dommer, i dialog toleranse og selvdisiplin, i debatt konfronterende kroppsspråk, i dialog inkluderende kroppsspråk, i debatt er skifte av mening et tegn på svakhet, i dialog et tegn på styrke.

Nobel ville forebygge, hindre krig, ikke komme med plaster i etterhånd. Bryn og Nansen-dialog har skapt en modell som viser at forsoning og forlik og fredsbygging er mulig, selv der det fins store og ferske sår etter krig. Dette er essensielle erfaringer og tanker av den største verdi for arbeidet med å bygge den fredelige globale orden Nobel hadde som mål med prisen, det er ny kunnskap som fortjener å bli kjent og få den oppmerksomhet en Nobelpris vil gi.

Med hilsen

Torstein Rudihagen
Stortingsrepresentant